

Gecekondulaşma, Gençlik ve Dindarlık -Kayseri Argincık Örneği-

Yrd. Doç. Dr. İsmail GÜLLÜ; Yayınevi Yayınları, ISBN: 978-605-5932-56-5; Aralık 2010, Ankara

ERDAL KURT
ERCİYES ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
e-posta: erdalkurt78@msn.com

Yayınevi yayınları tarafından kitap olarak neşredilen Yrd. Doç. Dr. İsmail GÜLLÜ'nün Gecekondulaşma, Gençlik ve Dindarlık-Kayseri Argincık Örneği- adlı çalışması yazarın 2010 yılında Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Din Sosyolojisi alanında hazırlamış olduğu doktora tezinin gözden geçirilmiş şeklidir.

423 sayfa olarak yayınlanan kitapta Türkiye'deki gecekondulaşma olgusu ve bu gecekondu yapısı içerisindeki Türk gençliğinin dini ve sosyal yaşantısı sosyolojik olarak analiz edilmektedir. Kitabın birinci bölümünde şehirleşme, gecekondulaşma ve gençlik ile ilgili teorik bir çerçeve çizilmekte ve alan araştırması bu çizilen teorik çerçeveye oturtulmaktadır. Kitabın ilk bölümünde oldukça zengin bir şekilde alan ile ilgili kaynakların tanıtımı ve değerlendirilmesine yer verilmiş bu yönü ile söz konusu araştırmanın nereye oturduğu belirtilmiştir.

Türkiye'deki gecekondu olgusunun diğer ülkelerdeki gecekondulaşma ile ortak bir çok noktası olmakla birlikte kendine özgü sosyolojik özellikler taşıdığı ve bu çerçevede de gecekondu gençliği olgusunun ortaya çıkışı ve bu olgunun arka planı ve karakteristik özellikleri Kayseri'nin Argincık bölgesi örneğinde analiz edilmektedir.

Kitabın ikinci ve alan araştırması ile ilgili bölümü Kayseri ve Argincık bölgesinin demografik, coğrafi özelliklerinin analizi ile başlamakta, daha sonra ise Gecekondu gençliğinin önce boş zaman etkinlikleri, sosyalleşme süreçleri, aile yapıları, eğitim durumları gibi sosyo-kültürel ve ekonomik özellikleri

analiz edilmektedir. Alan araştırmasının temel diğer bölümünde ise gecekondulu gençliğini dini algılayış ve yaşayışlarındaki kırılmalar ve değişimler inanç, ibadet, partikülarizm, cemmatleşme, hemşehrilik, ekonomik boyut gibi farklı başlıklar altında analiz edilmektedir.

Gençlik dindarlığının şekillenmesinde gecekonduda yaşamının etkilerini ve bu çerçevede şekillenen gecekondulu gençliği dindarlığının kendine özgü iç dinamikleri ve bu dinamiklerin ortaya çıkışını sağlayan sosyo-kültürel ve ekonomik faktörlerin karşılıklı etkileşimi çoğulcu bir bakışla irdelenmektedir.

Yazar, bu çalışmasında sosyolojideki nicel ve nitel iki temel araştırma yöntemini birlikte kullanmakta, bu yönü ile araştırma oldukça özgün bir özellik arz etmektedir. Gençler ile yapılan Odak Grup Görüşmesi tekniği ve gençlerin kendilerine ait ve yine kendi gençlik dili ile yaptıkları anlatılar araştırmayı oldukça ilginç kılmaktadır. Nitel tekniğin bu şekilde kullanılması ile istatistik teniğinin rakamlara dökülmüş okuyucuyu sıkı formundan uzaklaşmış ve hayatın içinden toplumsal gerçekliğin daha net bir şekilde okunması imkanı elde edilmiştir.

Yayınevi Yayınları tarafından kitaplaştırılan bu çalışmanın gecekondulaşma ve gençlik ile ilgili literatüre oldukça önemli bir katkı yaptığı, kullandığı özgün dil ve yöntem ile de kendine has bir öneme sahip olduğu belirtilmelidir. Din Sosyolojisinin Türkiye’deki en önemli isimlerinden Prof.Dr. Ünver GÜNAY’ın kitabın başındaki önsöz’ü ve teze danışmanlık yapması da kitabın konuya ilgi duyan okuyucular için belirtilmesi gereken hususlarından biridir.

Kitabın “ekler” bölümü oldukça zengin bir görünüme sahip olup, gecekondulu ve gecekondulu gençliğinin toplumsal yapısını yansıtan oldukça çok sayıda fotoğraf, harita, resim, el yazısı, görüşme formları vb. bulunmaktadır. Kitap, nicel ve nitel teknikleri birlikte başarı ile kullanması yönü ile ve literatüre kazandırdığı yeni kavramsal açılımlar ile de alana ilgi duyan okuyucular için oldukça önemli bir çalışma olarak görülmektedir.